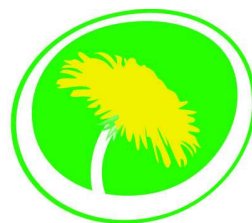

miljöpartiet de gröna

LEKSAND

Lokalpolitiskt Handlingsprogram 2022-2026

Våra namn på listan till kommunfullmäktige

Olle Berglund
Ingenjör/Noret

Lena Bröms Burman.
Vårdlärare/Övermo

Göran Petri.
Läkare/Heden

Lisa Warren Kjellberg.
Lärare/Tällberg

Ewa Berglund.
Rektor/Noret

Per-Arne Björk.
Hovmästare/Kärringberget

Elisabet Bröms Sterner.
Miljö- och hållbarhetsrevisor/Åkerö

Kontakt

Olle Berglund Ordförande
0702-940403

Göran Petri Sekreterare

Lena Bröms Burman Kassör

Agnes Hamberger Ledamot

Epost
Leksand@mp.se

Hemsida
mp.se/leksand

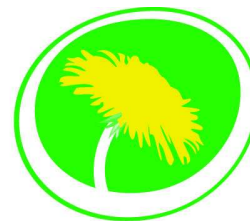
Facebook
Miljöpartiet de gröna i Leksand

**Det finns ETT parti som har en plan för klimatkrisen.
Det finns ETT parti som är villiga att göra det som krävs,
och bara ETT parti som alltid sätter miljö och klimat först i ALLA rum
– även förhandlingsrummet.**

Gå med i Sveriges enda klimatparti, du också!

mp.se/bli-medlem

Lokalpolitiskt Handlingsprogram 2022-2026

Vi vill bygga ett hållbart samhälle genom att föra en politik där vi lever inom naturens ramar, med insikt om det beroendet. Vi uttrycker det kort genom våra tre solidariteter:

- solidaritet med djur, natur och det ekologiska systemet
- solidaritet med kommande generationer
- solidaritet med världens alla människor

Vi ser det som samstämmigt med de ambitioner som FN:s Agenda 2030 uttrycker och som även framgår av Leksands Vision 2030.

Miljöpartiet för ett hållbart Leksand såväl socialt, ekonomiskt som miljömässigt.

I Leksand är följande frågor viktiga för oss i miljöpartiet:

- Kommunens klimat- och miljöpåverkan
- Biologisk mångfald
- Cirkulär ekonomi med återanvändning, reparationer och återvinning
- Energieffektivisering
- Effektiva kommunikationer
- Vägfrågan
- Arbetstagare inom kommunal verksamhet ska ha en bra arbetsmiljö
- Kommunala verksamheter levererar god kvalitet på sina tjänster
- Ungdomar i Leksand ska känna livslust, trygghet och framtidstro
- Det ska finnas bostäder för de som vill bosätta sig i Leksand
- Leksands företag och handlare har bra förutsättningar för sin verksamhet
- Sund och hållbar kommunal ekonomi
- Det ska vara lätt att leva i hela Leksand

Innehållsförteckning

Om miljöpartiet de gröna i Leksand.....	5
Våra politikområden i sammandrag.....	6
Kommunens klimat- och miljöpåverkan minimeras.....	6
Biologisk mångfald.....	6
Cirkulär ekonomi med återanvändning, reparationer och återvinning	6
Energieffektivisering.....	6
Effektiva kommunikationer.....	6
Vägfrågan.....	6
Arbetstagare inom kommunal verksamhet ska ha en bra arbetsmiljö.....	6
Kommunala verksamheter levererar god kvalitet på sina tjänster.....	7
Ungdomar i Leksand ska känna livslust, trygghet och framtidstro.....	7
Det ska finnas bostäder för de som vill bosätta sig i Leksand	7
Leksands företag och handlare har bra förutsättningar för sin verksamhet	7
Sund och hållbar kommunal ekonomi.....	7
Det ska vara lätt att leva i hela Leksand	7
Detta menar vi med vår politik.....	8
Kommunens klimat- och miljöpåverkan minimeras.....	8
Biologisk mångfald.....	8
Cirkulär ekonomi med återanvändning, reparationer och återvinning	9
Energieffektivisering.....	9
Effektiva kommunikationer.....	10
Vägfrågan.....	10
Arbetstagare inom kommunal verksamhet ska ha en bra arbetsmiljö.....	11
Kommunala verksamheter levererar god kvalitet på sina tjänster.....	11
Ungdomar i Leksand ska känna livslust, trygghet och framtidstro.....	12
Det ska finnas bostäder för de som vill bosätta sig i Leksand	13
Leksands företag och handlare har bra förutsättningar för sin verksamhet	13
Sund och hållbar kommunal ekonomi.....	14
Det ska vara lätt att leva i hela Leksand	15

Om miljöpartiet de gröna i Leksand.

Miljöpartiet de gröna i Leksand är en lokalavdelning i Miljöpartiet de gröna. Vi har tidigare varit representerade i Kommunfullmäktige, KF, men efter valet 2018 har vi inte haft någon representation pga brist på aktiva politiker. Nu satsar vi på att komma igen och få en representation i KF.

Vi vill skapa en kommun där fler vill och kan bo.

Miljöpartiet är en del av en global grön rörelse som strävar efter en värld där alla kan leva ett gott liv utan att försämra förutsättningarna för kommande generationer. Grunden i vår ideologi är omsorg om planeten och allt som lever här. Utan den basen finns inte förutsättningar för mänskligt liv. En grön samhällsanalys bygger på en helhetssyn – allt hänger ihop och är beroende av varandra. Vi vill bygga ett hållbart samhälle genom att föra en politik där vi lever inom naturens ramar, med insikt om det beroendet. Vi uttrycker det kort genom våra tre solidariteter:

- solidaritet med djur, natur och det ekologiska systemet
- solidaritet med kommande generationer
- solidaritet med världens alla människor

Vi ser det som samstämmigt med de ambitioner som FN:s Agenda 2030 uttrycker och som även framgår av Leksands Vision 2030.

Miljöpartiet för ett hållbart Leksand såväl socialt, ekonomiskt som miljömässigt.

Miljöpartiet uppstod ur rörelser för miljö, solidaritet, jämställdhet och fred. Vi är ett politiskt alternativ vid sidan av höger-vänsterskalan för alla som erkänner de utmaningar som mänskligheten står inför och som vill möta dem med aktiv politik som gör skillnad i människors vardag.

Vi vill att Leksands medborgare ska vara delaktiga i beslut som påverkar deras liv, och stärka demokratin på alla nivåer. Vi vill utveckla en kommun där miljöhänsyn vägs in i alla beslut. Vi ser att det finns mycket som behöver göras på ett annat sätt för att Leksand ska vara en modernt samhälle där innovation driver fram hållbara lösningar.

I det här programmet beskriver vi vår politik och hur vi vill bidra till en positiv utveckling både lokalt och globalt.

Våra politikområden i sammandrag

Kommunens klimat- och miljöpåverkan minimeras

När kommunen har möjlighet att påverka ska minskad klimat och miljöpåverkan vara en viktig del av beslutsunderlaget. Detta ska genomsyra all kommunal verksamhet från kommunfullmäktige och politiska församlingar till alla verksamheter som drivs i kommunal regi eller är uppköpt av kommunen.

Biologisk mångfald

Kommunen ska främja biologisk mångfald där det är rimligt och möjligt. Mark som kommunen eller kommunala bolag äger eller förvaltar ska skötas så att biologisk mångfald gynnas.

Kommunen ska stödja markägare inom kommunen i hur man kan uppnå bättre biologisk mångfald.

Cirkulär ekonomi med återanvändning, reparationer och återvinning

Vår samlade konsumtion är en stor källa till vår klimat- och miljöpåverkan. Genom att minska det som kasseras och att vi i stället återanvänder och reparerar de grejor vi använder minskar vi drastiskt konsumtionen.

Kommunen ska återstarta ”Ta till vara” med syfte att ta tillvara saker som kan återanvändas, repareras eller återvinnas.

Energieffektivisering

Kommunen som fastighetsägare ska effektivisera sin energianvändning. Kommunen ska även stötta fastighetsägarna i kommunen om hur energieffektivisering kan ske.

Solpaneler på kommunala fastigheter bör vara en del i arbetet.
Att ta tillvara spillvärme kan vara en annan.

Utomhusbelysningar ska bytas till effektivare när det är dags att förnya.

Effektiva kommunikationer

Bilen kommer att behövas för många i Leksand länge än. Vi behöver verka för att kunna minska bilanvändningen men ändå fortsätta att ha levande byar. Bättre förutsättningar för samåkning, fler cykelbanor och en effektiv kollektivtrafik behövs.

Fortsatt satsning på cykelpendling med fler cykelbanor, det ska vara enkelt och säkert att cykla.

Vägfrågan, enskilda vägar

Miljöpartiet anser att den hantering av frågan om enskilda vägar som kommunen presterat hittills är undermålig. Det finns många frågor i vägfrågan och mycket få svar.

Miljöpartiet vill göra ett omtag för att skapa tydlighet i vad förändringar kommer att betyda för fastighetsägare och skattebetalare och inte bara för kommunkassan som är fallet idag.

Det behövs ett utredning som visar på flera alternativ och på de olika förslagens konsekvenser, både för kommunen och för fastighetsägarna.

Arbetstagare inom kommunal verksamhet ska ha en bra arbetsmiljö

Med arbetsmiljö avser miljöpartiet både den fysiska arbetsmiljön och den psykosociala arbetsmiljön.

Heltid ska vara norm och det ska vara rimligt att kunna och orka jobba heltid.

Även chefer inom den kommunala verksamheten behöver ha förutsättningar för att göra ett bra arbete.

Kommunala verksamheter levererar god kvalitet på sina tjänster

Både mjuka och hårda verksamheter ska leverera tjänster utifrån vad som kan förväntas.

Barnomsorg, skola och fritidshem, ungdomsverksamhet, socialtjänst och äldreomsorg är exempel på mjuka verksamheter.

Väghållning, lokaler, äldreboenden, skolor och skolgårdar, vatten och avlopp är exempel på hårda verksamheter.

Ungdomar i Leksand ska känna livslust, trygghet och framtidstro

Ungdomarna är vår framtid. De ska mötas av möjligheter att känna livslust, trygghet och framtidstro. Ungdomar ska uppleva att de är en viktig del av samhället, både idag och i framtiden. Ungdomar som ska börja någon årskurs på gymnasiet ska erbjudas sommarjobb. Byskolor är viktiga.

Det ska finnas bostäder för de som vill bosätta sig i Leksand

Idag är det svårt att hitta en bostad i Leksand för de som behöver en sådan. Inflyttande, unga som vill flytta hemifrån eller par som behöver separera hamnar i en svår situation på grund av bostadsbristen. Leksand behöver en mix av upplåtelseformer för bostäder men det måste gå att få tillgång till en hyresrätt utan att behöva stå i kö årsvis.

Leksands företag och handlare har bra förutsättningar för sin verksamhet

Kommunen ska se till att det finns rimliga möjligheter för företagare att etablera sig i kommunen.

Kommunen bör värna Centrumhandeln. Exempel från andra kommuner visar att centrumhandeln utarmas när dagligvaruhandel externlokaliseras. Leksand har ett litet centrum och de butiker som finns behöver varandra för att locka kunder och bli lönsamma.

Miljöpartiet är emot att etablera en livsmedelsbutik vid Limsjöanget.

Sund och hållbar kommunal ekonomi

Kommunens finanser ska förvaltas på ett sätt som tar hänsyn till planeten och människor. Vi vill inte att Leksand investerar i fossil energi och andra oetiska verksamheter.

Miljöpartiet har inte som ambition att höja kommunalskatten men det kan bli nödvändigt med en mindre justering uppåt för att kunna uppnå acceptabel kvalitet på kommunens verksamhet.

Det ska vara lätt att leva i hela Leksand

En god kommunal service, goda kommunikationer, bra arbetstillfällen, bra rekreationsområden och samlingsplatser är vad kommunen ska bidra med för att det ska vara lätt att leva i hela Leksand.

Tillsammans med företagare och föreningar skapas förutsättningar att leva och utvecklas i Leksand.

Detta menar vi med vår politik.

Kommunens klimat- och miljöpåverkan minimeras

Klimat- och miljöpåverkan tillhör vår tids största utmaningar. Ska mänskligheten ha någon chans att uppnå Parisavtalets mål om en temperaturökning på 1,5 grader behöver vi alla hjälpas åt. I visionen för Leksand har kommunfullmäktige beslutat att Leksand ska ta sin del av det ansvaret.

När kommunen har möjlighet att påverka ska minskad klimat- och miljöpåverkan vara en viktig del av beslutsunderlaget. Detta ska genomsyra all kommunal verksamhet från kommunfullmäktige och politiska församlingar till alla verksamheter som drivs i kommunal regi eller är uppköpta av kommunen.

Klimat och miljöpåverkan ska minimeras inom alla områden kommunen kan påverka. Energiproduktion, energianvändning, inköp, kosthållning, resor och transporter, skötsel av markområden.

Kommunens fordon ska drivas med förnybara drivmedel eller el.

Vi vill att kommunen som är en stor inköpare ska ställa hårdare och mätbara krav om miljö, etik och sociala villkor i alla upphandlingar. För att använda resurser mer effektivt behöver kommunen också införa ett kretsloppstänk i alla verksamheter. Det innebär att minimera avfall, återanvända och återvinna mer än idag.

Miljöpartiet vill:

- att minskad klimat och miljöpåverkan ska vara en viktig faktor vid alla beslut inom kommunal verksamhet.
- att kommunala fordon drivs med förnybara drivmedel eller el. Fossila drivmedel är utfasade senast 2030.
- att kommunen ställer hårda och mätbara krav om miljö, etik och sociala villkor i alla upphandlingar.

Biologisk mångfald

Biologisk mångfald är avgörande för balansen mellan olika arter i naturen. Den är också viktig för vår livsmedelsproduktion, utan pollinerade insekter växer inte vår mat längre.

Kommunen ska främja biologisk mångfald där det är rimligt och möjligt. Ett fint exempel på hur Kommunen främjat biologisk mångfald är återskapandet av miljön kring Limsjön som nu är en av Dalarnas finaste fågelsjöar. Mark som kommunen eller kommunala bolag äger eller förvaltar ska skötas så att biologisk mångfald gynnas.

Kommunen ska stödja markägare inom kommunen i hur man kan uppnå bättre biologisk mångfald.

Miljöpartiet vill:

- att gräsmattor tillåts växa och blomma i större omfattning.
- att betande djur hålls på kommunal mark.
- att döda träd får ligga kvar på kommunal mark.

Cirkulär ekonomi med återanvändning, reparationer och återvinning

Vår samlade konsumtion är en stor källa till vår klimat- och miljöpåverkan. Genom att minska det som kasseras och att vi i stället återanvänder och reparerar de grejor vi använder minskar vi drastiskt konsumtionen. Det är inte bara varorna själva som är problematiska, transporterna är också något som påverkar.

När saker inte längre går att använda eller reparera ska de återvinnas.

Vi vill att kommunen ska återstarta ”Ta till vara” med syfte att ta tillvara saker som kan återanvändas, repareras eller återvinnas. Syftet är inte bara att materiella ting tas tillvara. Även humankapitalet tas till vara genom att kommunen kan erbjuda meningsfulla arbetsuppgifter till kommunmedborgare som kan ha svårt på den ordinarie arbetsmarknaden.

Miljöpartiet vill:

- att ”ta tillvara” återstartas i kommunal regi.
- att återvinningscentralen utvecklas när det är möjligt och rimligt.

Energieffektivisering

Det finns stor potential för energieffektivisering inom kommunen. Det handlar om att minska energiförbrukning där det är möjligt men också att ta tillvara spillvärme från olika källor. Inom kommunen finns även potential att utvinna förnybar energi både för elproduktion och för fjärrvärmeproduktion.

Kommunen som fastighetsägare ska effektivisera sin energianvändning. Kommunen ska även stötta fastighetsägarna i kommunen om hur energieffektivisering kan ske. Utomhusbelysningar ska bytas till effektivare när det är dags att förnya.

Ett program för att montera solpaneler på kommunala fastigheter bör tas fram och startas. Den spillvärme som generas från industrin och från kylanläggningar, isbanor och liknande bör tas tillvara när det är rimligt och möjligt.

Vindkraft bör byggas inom kommunen men den ska lokaliseras så den inte stör människor och djur på ett oacceptabelt sätt. Vinster från vindkraftproduktionen ska komma kommunen till del.

Miljöpartiet vill:

- att kommunen aktivt arbetar med energieffektivisering.
- att kommunen använder tak på kommunala fastigheter för solelproduktion alternativt solvärmeproduktion.
- att kommunen arbetar för lokalisering av vindkraftverk inom kommunen där kommunen får del av vinsterna.
- att kommunen utreder möjligheter att ta tillvara spillvärme.

Effektiva kommunikationer

Leksand är en vidsträckt kommun där goda kommunikationer är viktiga för att hela kommunen ska leva. Bilen kommer att behövas för många i Leksand länge än. Vi behöver verka för att kunna minska bilanvändningen men ändå fortsätta att ha levande byar. Taxi har försvunnit från Leksand, en bidragande orsak bedöms vara att skolskjuts, sjuktransporter och färdtjänst inte upphandlats av lokala trafikföretag. Idag är ofta vinsterna för individen att åka kollektivt så små att bekvämligheten med egen bil prioriteras. Detta leder till låg efterfrågan på kollektivtrafik.

Kommunen behöver arbeta med optimerad och helst avgiftsfri kollektivtrafik, lokal upphandling av persontransporter och bättre förutsättningar för samåkning.

Fortsatt satsning på cykelpendling med fler cykelbanor, det ska vara enkelt och säkert att cykla.

Miljöpartiet vill:

- att kommunen arbetar aktivt för avgiftsfri kollektivtrafik.
- att kollektivtrafiken utökas så att resandet kan öka.
- att kommunen gör lokala upphandlingar av persontransporter.
- att kommunen fortsätter att bygga ut cykelbanor

Vägfrågan

Miljöpartiet anser att den hantering av frågan om enskilda vägar som kommunen presterat hittills är undermålig. Vi har viss förståelse för problematiken men mycket liten för hur frågan hanteras idag. Vi uppfattar att kommunen lastar på fastighetsägarna orimliga och onödiga kostnader. Det finns många frågor i vägfrågan och mycket få svar.

Miljöpartiet vill göra ett omtag för att skapa tydlighet i vad förändringar kommer att betyda för fastighetsägare och skattebetalare och inte bara för kommunkassan som är fallet idag.

Hur lösningen kommer att se ut vill vi inte ta ut i förskott men det måste bli en lösning som fastighetsägare och skattebetalare både förstår och accepterar och där kostnaderna för den valda lösningen blir rimliga för de berörda.

Miljöpartiet vill:

- göra ett omtag i frågan om enskilda vägar för att klargöra de frågor som idag saknar svar samt för att presentera de alternativ som finns och vilka konsekvenser dessa får ut olika perspektiv.

Arbetstagare inom kommunal verksamhet ska ha en bra arbetsmiljö

Idag är det svårt att rekrytera personal med rätt kompetens till flera kommunala verksamheter. Dessutom är sjukskrivningstalen jämförelsevis höga inom några verksamhetsområden.

Med arbetsmiljö avser miljöpartiet både den fysiska arbetsmiljön och den psykosociala arbetsmiljön.

Heltid ska vara norm och det ska vara rimligt att kunna och orka jobba heltid.

Användande av timvikarier och andra otrygga anställningsformer ska minimeras inom den kommunala verksamheten. Det ska finnas tillräckligt med personal för att hantera verksamheten.

Även chefer inom den kommunala verksamheten behöver ha rimliga förutsättningar för att göra sitt arbete.

Miljöpartiet vill:

- att kommunen arbetar aktivt för bli en attraktiv arbetsgivare.
- att orsakerna till den höga sjukfrånvaron åtgärdas.
- att otrygga anställningar minimeras
- att chefer inom kommunen har rimliga förutsättningar för sitt arbete
- att antalet anställda inom de olika verksamheterna är tillräckligt många för att kunna utföra arbetsuppgifterna på ett rimligt sätt.

**I nya gröna jobb
som möjliggörs
genom att investera
i grön industri och
innovationer
i hela landet.**

miljöpartiet de gröna

Kommunala verksamheter levererar god kvalitet på sina tjänster

I nationella jämförelser framkommer att det finns förbättringsmöjligheter inom kommunal verksamhet. Leksands eget kvalitetsarbete leder inte till önskvärt resultat.

Normalt uppnås bäst resultat och kvalitet när de som utför arbetet får påverka HUR arbetet ska utföras utifrån övergripande mål. Arbetsledningen roll är att möjliggöra, stötta och coacha och naturligtvis, på en rimlig nivå, följa upp att arbetet genomförs på ett bra sätt.

Både mjuka och hårda verksamheter ska leverera tjänster utifrån vad som kan förväntas av medborgarna och av politiken.

Barnomsorg, skola och fritidshem, ungdomsverksamhet, socialtjänst och äldreomsorg är exempel på mjuka verksamheter.

Väghållning, lokaler, äldreboenden, skolor och skolgårdar, vatten och avlopp är exempel på hårda verksamheter.

Politiken behöver ha insyn i verksamheternas resultat, både ekonomiskt och effektmässigt.

Miljöpartiet vill:

- att kommunen kommunen har ett fungerande kvalitetsarbete som arbetar med ständiga förbättringar.
- att medarbetarna är delaktiga i kvalitetsarbetet.
- att svårigheter att uppnå förväntad kvalitet rapporteras till politiken som har det yttersta ansvaret.
- att äldreomsorg och äldreboenden motsvarar de verkliga behoven.

Ungdomar i Leksand ska känna livslust, trygghet och framtidstro

Våra ungdomar är vårt samhälles framtid och därför behöver vi skapa förutsättningar så de får möjligheter att utvecklas på ett bra sätt under ungdomsåren.

Ungdomar behöver bekräftas och bli sedda, de behöver stöd och vägledning, de behöver utvecklande sociala sammanhang och de behöver framtidstro.

Skolan är en viktig del av ungdomars liv. I skolan får de både möjligheter att lära sig ämneskunskaper och att utvecklas socialt. Skolan är en viktig plats där alla ska få stöd utifrån sina förutsättningar och behov.

I Leksand finns många byskolor som ger förutsättningar till en god start i livet.

Leksands Kulturskola bedriver högklassig undervisning i Musik och Dans.

Idag finns det inte så mycket att göra på fritiden för våra ungdomar i Leksand om de inte är intresserade av idrott.

Många ungdomar i Leksand har en positiv syn både på nuet och på framtiden men det förekommer också stök och strul, alkohol och droger och psykisk ohälsa bland våra ungdomar.

Ungdomarna är vår framtid. De ska mötas av möjligheter att känna livslust, trygghet och framtidstro. Ungdomar ska uppleva att de är en viktig del av samhället, både idag och i framtiden. För att bidra till detta vill miljöpartiet att ungdomar som ska börja någon årskurs på gymnasiet ska erbjudas sommarjobb.

Leksands kommun ska vara en kommun där ungdomar trivs och utvecklas, ungdomarna är bygdens framtid.

Ungdomsåren kan vara en härlig tid då livet leker och allting är enkelt men kan även vara en besvärlig tid med mycket osäkerheter om vem man är och hur framtiden kommer att se ut. Oftast är det nog både och.

Miljöpartiet anser att byskolor och kulturskolan är viktiga för bygden och för våra barn och unga.

Miljöpartiet vill att ungdomar i Leksand inte bara ska ha en bra skola utan också ha en bra och utvecklande fritid och en positiv framtidstro.

Miljöpartiet vill:

- att arbetsmiljön i skolan ska vara bra både för elever och personal.
- att det finns ett fungerande elevhälsoarbete för alla elever.
- att kommunen samverkar med andra intressenter i det drogförebyggande arbetet
- att alla elever som ska börja någon årskurs i gymnasiet erbjuds minst tre veckors kommunalt sommarjobb.
- att det öppnas fritidsgård i centrala Leksand igen.
- att kommunen på olika sätt skapar möjligheter för ungdomar att påverka sin vardag.
- att Leksands Kulturskola har fortsatt hög prioritet.
- att befintliga byskolor ska finnas kvar om förutsättningar i form av tillräckligt elevunderlag föreligger

Det ska finnas bostäder för de som vill bosätta sig i Leksand

Idag är det svårt att hitta en bostad i Leksand för de som behöver en sådan. Inflyttande, unga som vill flytta hemifrån eller par som behöver separera hamnar i en svår situation på grund av bostadsbristen. I grundlagen framgår att "det allmänna" har ett avgörande ansvar för bostadsförsörjningen

Leksand behöver en mix av upplåtelseformer för bostäder men det måste gå att få tillgång till en hyresrätt med rimlig hyra utan att behöva stå i kö åravis.

Att bygga hus kräver mycket resurser och husen ska dessutom stå kvar i generationer. Därför måste vi bygga smart, hållbart och på lämpliga platser. Vi vill att fler hus ska byggas i trä, ett klimatsmart material. Husen ska vara energisnåla eller till och med bidra med mer energi än de gör av med. Alla nybyggda hus bör utnyttja de möjligheter som finns för hållbart byggande, energihushållning och energiproduktion. Vi ska inte bygga på åkermark.

Miljöpartiet vill:

- att kommunen ser till att det finns hyresrätter med rimliga hyror i tillräcklig omfattning.
- att det finns framförhållning i kommunens planarbete så att det normalt alltid finns tillgång till mark för bostadsbyggande i olika upplåtelseformer.
- att kommunen ställer krav i samband med detaljplanarbete och i styrande dokument för bygglovshanteringen på hållbart byggande.

Leksands företag och handlare har bra förutsättningar för sin verksamhet

Leksand är en relativt liten kommun med både handel och småföretagande. Leksand är en attraktiv turistort och sommartid vistas många besökare inom kommunens gränser vilket ger näringsidkare och företagare goda möjligheter till näringsverksamhet. Bidragande till attraktionskraften är den speciella kulturen i Leksandsområdet med till exempel folkmusik och hemslöjd. Karakteristiskt för landskapet är byarnas dominans i landskapsbilden.

Kommunen är en av de största arbetsgivarna i kommunen. Antalet större arbetsgivare i övrigt är få. Det gör att arbetsmarknaden i Leksand inte är exponerat för nedläggningshot av dominerande arbetsgivare som många andra mindre kommuner.

I många kommuner har externetablering av handel skett med förödande resultat för centrumhandeln. I Leksand har en liknande etablering skett i Insjön.

Kommunen ska se till att det finns möjligheter för företagare att etablera sig i kommunen.

Kommunen bör värna Centrumhandeln. Leksand har ett litet centrum och de butiker som finns behöver varandra för att locka kunder och bli lönsamma. Ytterligare externetablering förutom i de lokaler som redan finns i Insjön bör undvikas.

Miljöpartiet är emot externetablering av dagligvaruhandel och därmed att etablera en livsmedelsbutik vid Limsjöänget.

Kulturen som dragningskraft till näringslivet måste värnas.

Miljöpartiet vill:

- att kommunen stöttar kulturella evenemang som t ex musikfestivaler, spelmansstämmor, julmarknad och medeltidsmarknad som långsiktigt är en förutsättning för Leksands attraktionskraft.
- att kommunen ser till att det finns möjligheter för företag att etablera sig eller expandera i Leksand.
- att det inte etableras dagligvaruhandel på Limsjöänget.

Sund och hållbar kommunal ekonomi

Kommunalskatten är en betydande del av finansieringen av den kommunala verksamheten. Som en relativt liten kommun är det en utmaning att få ihop ekonomin för att kunna leverera den medborgarservice som medborgarna kan förvänta sig.

Leksand har låg kommunalskatt utifrån perspektivet Dalarna. I perspektivet hela Sverige är kommunalskatten i stället relativt hög. Utifrån fördelningspolitiska skäl är det olämpligt att höja kommunalskatten då en sådan höjning får större konsekvenser för personer med relativt låga inkomster.

Kommunens finanser ska förvaltas på ett sätt som tar hänsyn till planeten och människor. Vi vill inte att Leksand investerar i fossil energi och andra oetiska verksamheter.

Det kan bli nödvändigt att, i det kortare perspektivet, justera kommunalskatten för att inte underfinansieringen av kommunal verksamhet ska få orimliga konsekvenser. Långsiktigt bör en mer rättvis skatteutjämning mellan kommuner och regioner införas.

Miljöpartiet vill:

- inte höja kommunskatten men det kan bli nödvändigt för att kunna upprätthålla en rimlig servicenivå.
- att kommunen genom samarbetsorganet Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, arbetar för en mer rättvis fördelning av skatteutjämningen mellan kommunerna.
- att kommunen placerar sina pengar på ett socialt, etiskt och ekologiskt hållbart sätt.

Det ska vara lätt att leva i hela Leksand

En god kommunal service, goda kommunikationer, bra arbetstillfällen, bra tillgång till kultur och bibliotek samt rikliga rekreationsområden är vad kommunen ska bidra med för att det ska vara lätt att leva i hela Leksand.

Miljöpartiet vill att Leksand är en kommun som lockar invånare och besökare att vistas utomhus. Leksand har stora och vackra naturområden, exempelvis den unika Limsjön, som bidrar till rekreation och återhämtning för många. Kommunens naturreservat och grönområden ska värnas och utvecklas. Granberget har på senare år utvecklats till att bli ett skidområde för både utförsåkning och terrängåkning. Vandringsleder är viktiga för många människor. På höstarna är våra skogar fulla av bär och svamp. I vårt Leksand gör vi också gaturummen trevligare genom att sätta människor, inte bilar, i centrum. Vi vill skapa inbjudande miljöer och mötesplatser med samlingslokaler, caféer, restauranger, grönska och mer plats för gående, cyklisterna och kollektivtrafik.

Det ska vara lätt att göra rätt. Både människor och företag i Leksand ska uppmuntras att fatta hållbara beslut. Därför vill vi att kommunen erbjuder hjälp och rådgivning om hur man kan leva hållbart i vardagen oavsett det gäller mat, boende, energi, resor eller något annat. Vi tycker också att Leksands kommun ska samarbeta med företagen i Leksand för att hitta smarta, moderna och innovativa lösningar för hållbarhet.

Tillsammans med företagare och föreningar skapas förutsättningar att leva och utvecklas i Leksand.

Miljöpartiet vill:

- att kommunen erbjuder rådgivning för hållbart leverne och företagande
- att kommunen samarbetar med föreningar och näringsliv för att kunna erbjuda de samlingsplatser som behövs.
- att kommunen bidrar till att Sveasalen bevaras som samlingslokal och scen.
- att kulturverksamheten med bra tillgång till bibliotek och kulturhusets verksamhet ska främjas
- att kommunen fortsätter att stötta fritidsverksamheten med vandringsleder, skidåkningsmöjligheter och naturupplevelser.

Sveriges enda klimatparti.

miljöpartiet de gröna

miljöpartiet de gröna

LEKSAND